

Fremsat den 15. november 2024 af Victoria Velasquez (EL), Kirsten Normann Andersen (SF), Karsten Hønge (SF), Pelle Dragsted (EL), Peder Hvelplund (EL), Rosa Lund (EL), Trine Pertou Mach (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Leila Stockmarr (EL), Søren Søndergaard (EL) og Mai Villadsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om at sikre bedre hjælp til offentligt ansatte, der har pådraget sig ptsd som led i deres arbejde

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at udarbejde en model, hvorefter offentligt ansatte, som har pådraget sig ptsd som følge af deres højrisikjob i det

offentlige, kan få de samme vilkår og den samme behandling og beskæftigelsesrettede rehabilitering m.v., som veteraner fra forsvaret.

Bemærkninger til forslaget

Alt for mange ansatte i den offentlige sektor, bl.a. i politiet, fængselsvæsenet, brand/redning, socialpsykiatrien, m.fl. rammes af ptsd eller andre skader som følge af deres højrisikjob.

På opdrag fra Justitsministeriet kortlagde VIVE i 2019 og 2020, hvor udbredt psykiske belastningsreaktioner er blandt polititjenestemænd, fængselsbetjente m.fl. Rapporten konkluderede tydeligt, at de psykiske belastningsreaktioner blandt ansatte polititjenestemænd og fængselsbetjente i 2019 var meget højt. 10,6 pct. af de ansatte polititjenestemænd i 2019 havde symptomer på enten ptsd, depression, angst eller stress, mens tallet var 13,5 pct. blandt de nuværende fængselsbetjente, værk mestre og transportbetjente (»Psykiske belastningsreaktioner hos polititjenestemænd og fængselsbetjente«, VIVE, 2020). Efter forslagsstillernes opfattelse er der ikke grund til at antage, at antallet er faldet siden undersøgelsen. Til sammenligning er forekomsten af ptsd i befolkningen 1 pct. (»Posttraumatisk stressforstyrrelse (ptsd)«, Poul Videbech, sundhed.dk, den 27. oktober 2023).

Uanset hvordan et individ har pådraget sig ptsd, f.eks. igennem krigstjeneste, polititjeneste eller arbejde i psykiatrien, fortjener individet den samme gode og helhedsorienterede behandling. Forslagsstillerne anerkender de initiativer, som allerede er igangsat i regi af Justitsministeriet, og som førnævnte rapport fra VIVE og beretning over beslutningsforslag nr. B 154 fra folketingsåret 2021-22 om udarbejdelse af en model for ligestilling mellem politiveteraner og veteraner fra forsvaret har givet anledning til, og forbedringerne for veteraner, som ligger i »Aftale om udvikling af veteranindsatsen under forsvarsforliget 2024-2033«.

Men med dette beslutningsforslag ønsker forslagsstillerne, at gruppen af omfattede offentligt ansatte, som kan få hjælp til behandling m.v. af ptsd udvides. Det skyldes, at overhyppigheden af ptsd også gør sig gældende for andre grupper af offentligt ansatte end ansatte i politi- og fængselsvæsen og veteraner fra forsvaret. Til illustration er der blandt ambulance- og brand- og redningsansatte 8 pct., som opfylder diagnosekriterierne for ptsd, og som udviser symptomer på ptsd (»Psykiske belastningsreaktioner hos FOA Ambulance og FOA Brand og Redning«, FOA, den 24. september 2021).

Derudover viser et studie fra 2018, at der er stor risiko for, at endnu flere ansatte i den offentlige sektor udvikler ptsd. Dette studie viser, at 14-18 pct. har ptsd-symptomer i de fire undersøgte målgrupper: specialklasseundervisere, psykiatripersonale, fængselsbetjente og ansatte inden for sundheds- og omsorgsarbejdet med ældre (»Work-related threats and violence and post-traumatic symptoms in four high-risk occupations: short- and long-term symptoms«, Lars Peter Andersen m.fl., International Archives of Occupational and Environmental Health, 2019, bd. 92, side 195-208)

Endelig har et forskningsprojekt fra Arbejdsmedicin, Re-

gionshospitalet Gødstrup i Herning, vist, at udsættelse for trusler på arbejdet næsten fordobler risikoen for at udvikle ptsd-symptomer sammenlignet med ikke at være udsat for trusler, og at risikoen for at udvikle ptsd-symptomer efter udsættelse for vold var ca. 30 pct. større sammenlignet med dem, som ikke havde været udsat for vold (»Vold og trusler på arbejdspladsen: En follow-up undersøgelse af de kort- og langsigtede helbredsmæssige og organisatoriske konsekvenser og de beskyttende faktorer på arbejdspladsen«, Karin Biering m.fl., Regionshospitalet Gødstrup 2017).

Beskæftigelsesministeren tilkendegav i besvarelsen af spørgsmål nr. S 51, folketingsåret 2024-25, om at forbedre mulighederne for at hjælpe ansatte og tidligere ansatte, som rammes af bl.a. ptsd, i henvendelse til de berørte ansatte/tidligere ansatte, at »(...) I er gået på arbejde i nogle jobfunktioner, som vi som samfund har bedt jer om at løse, og som har bidraget til, at vi er det land, vi er, uanset om det er så er at være fængselsbetjent, socialpædagog, de faggrupper, der er repræsenteret deroppe, eller nogle af de andre højrisikofag, vi har.

Det er helt afgørende, at vi får taget bedre hånd om det her. Rigtig meget er et arbejdsgiveransvar, og derfor er der også forskel på, hvad I beretter der er hjælp til. Vi er kommet langt i forhold til veteraner, vi er kommet et stykke hos politiet, og så er der andre faggrupper, som halter mere bagefter, og jeg synes, det er noget, vi skal tale videre om«. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2024-25, tillæg F, møde 5, kl. 13:24-13:25.

Forslagsstillerne er enige i ministerens kommentar og vil med dette forslag opfordre til, at ministeren tager konsekvensen heraf og forbedrer vilkårene for vores offentligt ansatte.

Modellen, som skal udarbejdes, har til formål at sikre, at de som varetager et højrisikjob i den offentlige sektor, og som får ptsd i kraft af deres arbejde, får den rette og hurtige hjælp, når de som følge af deres job rammes af ptsd. Den rette hjælp tidligt i forløbet vil øge mulighederne for at bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet, personlige relationer, heriblandt til familie, og fritidsinteresser, hvilket er væsentlige interesser for alle parter.

Hvis individer, som pådrager sig belastningsreaktioner i kraft af deres højrisikjob, får de samme vilkår som veteraner fra forsvaret, bør modellen også inkludere individets pårørende, da det er tilfældet for veteranordningen. Belastningsreaktioner har nemlig indvirkning på helbred, trivsel, familieliv og samvær og derved også på andre end den ramte.

Dette beslutningsforslag om ret til bedre muligheder for behandling udelukker ikke at der også skal gøres noget i forhold til forbedring af arbejdsmiljø, så det sikres, at færrest mulige pådrager sig ptsd eller andre skader som følge af deres arbejde i den offentlige sektor. Forslagsstillerne henviser

til arbejdsmiljøforligskredsen for det forebyggende arbejde på arbejdsmiljøområdet.

Forslagsstillerne anerkender de økonomiske og ressource-mæssige konsekvenser ved at udvide ordninger for behandling og rehabilitering til flere faggrupper i den offentlige sektor, og foreslår derfor i første omgang, at der skal udarbejdes en model med henblik på at klargøre målgruppen,

kriterierne og de økonomiske konsekvenser. Samtidig ønsker forslagsstillerne at henlede opmærksomheden på, hvor store udgifter samfundet har til betaling af behandling for ptsd og udbetaling af ydelser til personer, der får ptsd og derfor bliver for syge til at arbejde.

Skriftlig fremsættelse

Victoria Velasquez (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre bedre hjælp til offentligt ansatte, der har pådraget sig PTSD som led i deres arbejde.

(Beslutningsforslag nr. B 66)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.